

Akademie múzických umění v Praze

Divadelní fakulta

Dramatická umění

Autorské herectví, jeho teorie a psychosomatika

TEZE DISERTAČNÍ PRÁCE

Jak se čte autor(sky)?

Výzkum autorského čtení

MgA. Vít Zeman

Vedoucí práce: doc. MgA. Mgr. Michal Čunderle, Ph.D.

Přidělovaný akademický titul: Ph.D.

Praha, červen 2023

Abstrakt

Tato práce se zaměřuje na výzkum fenoménu psychosomatického konceptu autorského čtení. První výzkumnou otázkou je otázka po povaze psychosomatické podstaty autorského čtení. Z tohoto hlediska hraje při zkoumání autorského čtení klíčovou roli Dialogické jednání s vnitřním partnerem, integrující psychosomatická disciplína, jejímž derivátem a rozvíjením je, resp. může být, psychosomaticky koncipované autorské čtení. Autorské čtení jakožto specifická podmnožina procesu čtení je pak dále podrobena filosofické analýze. Na základě této analýzy se pak dospívá k několika závěrům. Jde například o objasnění důležitosti procesu konkretizace v rámci (autorské) četby a také o objevení meta-ilokuční síly pozvání, kterou disponují texty, jejichž potencií je stát se literárním dílem. Na filosofické rozbory navazuje komparace autorského čtení a narativně orientované psychologie. Tato komparace zahrnuje analýzu a interpretaci terapeutického rozměru autorského čtení. Existence terapeutického rozměru autorského čtení je v této práci problematizována a prověřována, posléze však dokázána a hlouběji analyzována. Teoretická východiska i závěry, které z nich vyplývají, jsou doplněny i kvalitativním výzkumem, který z velké části potvrdil výsledky teoretických úvah.

Obsah disertační práce

Úvod.....	10
1 Pod pokličkou aneb poznámka o metodice.....	12
1.1 Poznámka k anonymizaci dat.....	12
1.2 K současnému stavu výzkumu autorského čtení.....	13
1.3 Nástin konceptu autorského čtení	15
2 Můj život v umění: já a autor(ské čtení)?	18
2.1 Dialogické jednání aneb „...jako kdybych potkal Sokrata!“	19
2.2 Začalo to liebesbriefem Praze... ..	20
2.3 Kdo moc zajců honí, žádného nedohoní	22
2.4 Tak trochu veřejně, tak trochu sám: autorské čtení online.....	28
2.4.1 Není zpětná vazba jako zpětná vazba	28
2.4.2 Vymezení pojmu „online“	29
2.4.3 Krátká poznámka o kondici.....	31
2.4.4 Pokus o analýzu a interpretaci odchylek.....	32
2.5 Je libo Belgii? aneb workshop s Kristien De Proost.....	36
2.5.1 Představujeme si, co si představujeme (setkání 19. 11. 2020)	37
2.5.2 Něco by to chTĚLO (setkání 20. 11. 2020).....	38
2.5.3 Co přichází po-tichu? (setkání 26. 11. 2020)	40
2.5.4 Veřejně nebo sám? (setkání 27. 11. 2020)	42
2.6 Třešnička na dortu	46
2.7 To read or not to read? aneb ze studenta pedagogem.....	47
Exkurs: (Z)hodnocení hodnocení.....	48
3 Autorské čtení – psychosomatický koncept	53
3.1 O pojmu „psychosomatika“	53
3.2 Dialogické jednání s vnitřním partnerem – tělo angažující fundament psychosomaticky koncipovaného autorského čtení.....	56
3.2.1 Dialogické jednání s vnitřním partnerem z hlediska formy	57
3.2.2 Ontologická situace hry	59

3.2.3 Dialektika činu a reflexe.....	63
3.2.4 Několik myšlenek k roli tělesnosti	67
3.2.5 Hlas a řeč	69
3.2.6 Dialog – cesta i cíl	72
3.2.7 Co jsme to zažili a jak? – experimentální propojení autorského čtení a dialogického jednání	75
3.3 Somatický rozměr autorského čtení	77
3.4 Odpovědnost	79
3.5 O odpovídání aneb dynamika autorského čtení	81
3.5.1 Oscilace	83
3.5.2 Rekonstrukce	83
3.5.3 Verifikace	84
3.6 Dialog(ické jednání) během procesu autorského čtení	85
3.6.1 Tripolarita intrapersonální dialogičnosti.....	87
3.6.2 Interpersonální dialog optikou čtoucího	89
4 K anatomii čtení.....	94
4.1 Pět obtíží Bertolta Brechta a chirografická kultura.....	95
4.2 Komunikace autora a čtenáře prostřednictvím textu.....	97
4.3 K anatomii literárního díla	100
4.3.1 Třikrát o strukturách.....	101
4.4 Trojdimenzionální pohyb četby.....	108
4.4.1 Základní dvojdimenzionální prostor dialogu	109
4.4.2 Vztah reálného čtenáře a implikovaného čtenáře	112
4.5 Brechtova poznámka ve světle předchozích úvah.....	115
5 Autorské čtení optikou narativně orientované psychologie.....	118
5.1 Narativně orientovaná psychologie a narativní terapie	119
5.1.1 Metafyzické a epistemologické ukotvení	122
5.1.2 Neortodoxně-eklektický přístup.....	131
5.1.3 Narativní přístup jako vyprávění	134

5.1.4 Narativní přístup jako dekonstrukce.....	140
5.1.5 Narativní přístup jako externalizace	144
5.1.6 Narativní přístup jako reautorizace	148
5.2 Terapeutický rozměr autorského čtení	152
5.2.1 Terapeutický rozměr autorského psaní: artikulace.....	157
5.2.2 Terapeutický rozměr autorského čtení: společné sdílení sdělení	162
5.2.3 Terapeutický rozměr (ne)autorské reflexe: dekonstrukce.....	164
5.2.4 Terapeutický rozměr autorské reflexe a redakce: klarifikace artikulace.....	168
5.3 O vyznávání se	172
5.4 Kvalitativní výzkum terapeutického rozměru autorského čtení	172
5.4.1 Stručné připomenutí teoretických východisek práce	174
5.4.2 Nástin zvolené metody	175
5.4.3 Experimentální tvůrčí psaní a autorské čtení	176
5.4.5 Strukturované rozhovory a dotazníkové šetření.....	177
5.4.6 Vyhodnocení a interpretace dat z odpovědí na otázku č. 2.....	179
5.4.7 Vyhodnocení a interpretace dat z odpovědí na otázky č. 4, 5, 7 a 9	180
5.4.8 Vyhodnocení a interpretace dat z odpovědí na otázku č. 6	183
5.4.9 Vyhodnocení a interpretace dat z odpovědí na otázky č. 3 a 8	185
5.4.10 Pozorování kvality reflexe při autorském čtení.....	187
5.4.11 Shrnutí kvalitativního výzkumu	189
5.4.12 „A. A.“ aneb v návaznosti na výzkum.....	190
Závěr.....	192
Bibliografie	193
Přílohy.....	I

Teze disertační práce

1. **Z hlediska metodického** je předkládaná práce kombinací psychologicko-filosofické analýzy a komplementárního empirického výzkumu. Text práce je doplněn kontextem osobního narativu autora, který významnou měrou formoval původní výzkumné otázky, jakož i způsob hledání adekvátních odpovědí, tj. vlastní výzkum.
2. Autorské čtení lze považovat za **psychosomatickou disciplínu**.
 - 2.1. Spolu s Ivanem Vyskočilem lze o psychosomaticky koncipovaném autorském čtení říci následující: „*Autorské čtení je případ pokračování a rozvíjení dialogického jednání v situaci veřejné četby vlastního textu.*“¹
 - 2.1.1. Dialogické jednání s vnitřním partnerem je psychosomatická disciplína silně angažující tělesný aspekt lidské bytosti.
 - 2.2. Zahrnutí těla do situace hlasité veřejné četby lze charakterizovat společně s Ivanem Vyskočilem takto: „*Dát čtenému prostor a pohyb. Vnímat nejen očima, ale dávat a přijímat sdělované také hlasem a ušima. Sdělovat a vnímat sdělované tělem, gestem, pohybem.*“²
 - 2.2.1. Při naplnění těchto premis lze očekávat, že soudy pronášené o dialogickém jednání s vnitřním partnerem mutatis mutandis platí i o autorském čtení.
 - 2.2.2. Zapojení těla do komunikace obohacuje komunikaci o znějící mimo-sémantickou dimenzi.
 - 2.2.3. Hlasem ztělesněná slova jsou specifickou konkretizací textu (viz též tezi 4.4).
 - 2.3. Plnohodnotné autorské čtení, které by bylo možno označit za psychosomatické, vyžaduje fyzickou pospolitost čtoucího a diváků.
 - 2.4. Zapojení těla do procesu četby vede napříč různými formáty autorského čtení k jistým společným znakům a reakcím; dochází tak ke konvergenci přístupů, která poukazuje na existenci univerzálnějšího (invariantního) principu.
 - 2.5. Psychosomaticky koncipované autorské čtení tedy skrze směřování k plnosti dialogu angažuje celou lidskou bytost včetně jejího tělesného aspektu.
 - 2.5.1. Tělesnost člověka je obsažena v jeho řeči mj. prostřednictvím hlasu (který je jednak vektorem sdělení, jednak sdělením sui generis) a prostřednictvím orálního gesta (tělesného fundamentu „existenciálního“ rozměru výpovědi).

¹ VYSKOČIL, I. *Autorské čtení*, In ČUNDERLE, Michal – SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Řeč, mluva, hlas*. Praha: Akademie múzických umění, 2006, s. 7–9. S. 7.

² VYSKOČIL, I. O četbě: První dovětek k článku Malé jevištní formy aneb JAK NA TO?. In *Amatérská scéna*. 1979, roč. 16, č. 4, s. 2–3. S. 2.

- 2.5.2. Hlas je obrazem modu vivendi a diagnostickým prostředkem psychosomatického stavu.³
- 2.5.3. Analyzujeme-li jedincův projev z hlediska psychosomatického, usvědčuje neverbální složka komunikace (suprasegmentální rovina řeči, hlasová charakteristika, prvky mimiky, prvky gestiky, posturální aspekty apod.) verbální složku z případné neautenticity, a tedy z určitého druhu nepravdivosti. Verbální sdělení ale může být neverbální složkou potvrzeno; shoda verbální a neverbální výpovědi odpovídá autentickému vyjádření.
- 2.6. Hlasitou četbou dochází k ohledávání a odhalování orálního gesta textu.
3. Psychosomaticky koncipované autorské čtení je (a to již jen ex definitione) **bytostně dialogické**.
- 3.1. Dialog je partnerské (1) sdílení sdělení a (2) sdílení se skrze slovo.
- 3.1.1. V dialogu dochází ke společnému nacházení smyslu (logos) skrze slovo (logos) pronášené ve vztahu já – ty.
- 3.1.2. Otevřenost dialogu je člověku jednak přirozená, jednak je plodem sebe-kultivace, výchovy a učení. Tyto dva póly jsou v dialektickém vztahu, přičemž kultivace je negací původní přirozenosti (teze); vlastním cílem této antiteze je ale až výsledná syntéza (kultivace přirozenosti vede ke kráse).
- 3.2. Čtoucí je svým prvním posluchačem, kvalita intrapersonálního dialogu ovlivňuje kvalitu interpersonální komunikace.
- 3.2.1. V průběhu autorské četby (či obecněji: autorského jednání) dochází k souhře tří pólů jednajícího. Jde o direktivní aspekt vnitřního režiséra, reflektivní pól vnitřního diváka a interpretačně-exekutivní aspekt člověka-herce. Tyto tři póly neexistují v separované podobě, jde o paralelní reciproční „mody“, jejichž intenzita a odlišitelnost, a potažmo funkčnost, je dána mírou psychosomatické kondice daného jedince.
- 3.2.2. Na základě konceptu autorské tripolarity lze chápat koncept virtuálního dialogu vnitřního posluchače a reálných posluchačů (diváků) autorského čtení. Ten má podobu recepce a reflexe neverbálních signálů z řad diváků, jejich komparace s perspektivou vnitřního diváka a následné modulace sdělování.
- 3.3. Dialogičnost situace autorského čtení úzce souvisí s procesy: (1) oscilace pozornosti a důrazu, (2) reautorizace sdělení a (3) verifikace textu.
- 3.4. K objevení možností textu dochází zejména tehdy, když si dovolíme chybovat.
- 3.4.1. Snahu o bezchybnost lze eliminovat ontologickým herním rámcem (viz teze 6).

³ Srov. VOSTÁRKOVÁ, I. *Cesta (k) hlasu: Předpoklady a možnosti hlasové pedagogiky*. Praha, 2021. Habilitační práce. Akademie múzických umění v Praze. S. 12.

- 3.4.2. Fylogeneticky podmíněné reakce (agrese, útěk, strnutí) lze relativizovat ontologickým herním rámcem (viz teze 6).⁴
- 3.4.3. Při poskytování zpětné vazby pedagogem je zapotřebí určitý pojmový a konceptuální aparát, aby bylo zamezeno negativnímu a inhibujícímu vlivu autorovy recepce negativní subjektivně-expresivní reflexe.
4. Každý text čtený v rámci autorského čtení je z hlediska teorie řečových aktů také **metailokučným aktem pozvání**.
- 4.1. V jádru četby, a tedy i autorského čtení, je akt komunikace autora a recipienta (čtenáře).
- 4.2. V případě četby se do komunikace autora a recipienta zapojuje text jakožto (nosič) sdělení.
- 4.2.1. Autor vytváří sdělení verbální reduktivní petrifikací určitého partikulárního výseku kontinua vnímané či představované reality. Tento výsek je jakožto odkaz k dané realitě exponován a nabídnut recipientovi.
- 4.3. Vlastní akt komunikace se během četby odehrává mezi recipientem a textem. Ve vztahu recipienta k/a textu se odehrává komunikace autora se čtenářem. V případě autorského čtení je tato situace změněna fyzickou přítomností čtoucího autora.
- 4.4. Tímto aktem komunikace se konstituuje vlastní literární dílo, které bylo do té doby pouze potencií textu. K její aktualizaci došlo aktivitou recipienta, který na základě svých originálních zkušeností a tvůrčí aktivity vytváří jedinečnou konkretizaci nedourčeného textu (viz též tezi 2.2.3).
- 4.5. V rámci literárního díla lze vystopovat tři, resp. čtyři odlišné struktury: (1) bipolarita text – konkrétní četba, (2) textová struktura (strategie) implikovaný autor – implikovaný čtenář, (3) polyfonická harmonie čtyř vrstev literárního díla popsaná Romanem Ingardenem (vrstva zvukových výrazů, vrstva významu, vrstva schematických aspektů a vrstva znázorněných předmětností) a v případě narativních textů také (4) struktura vypravěč – fikční adresát.
- 4.6. Proces četby lze charakterizovat jako trojdimenzionální pohyb, který lze teoreticky zachytit jako pohyb na osách x, y a z.
- 4.6.1. Osa x představuje časovou perspektivu čtenářova horizontu retencí a protencí.
- 4.6.2. Osa y zobrazuje míru (ne)dourčenosti textu a s tím související míru aktivní spolukonstrukce fikčního světa, resp. představy, čtenářem.

⁴ Srov. PERNICA, Alexej. Nahlédnutí zvenku přihlížejícího v šesti zastaveních na dialogické jednání a tři antropologické paralely na závěr. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 93–124.

- 4.6.3. Na ose lze znázornit, nakolik se reálný čtenář přibližuje či oddaluje čtenáři implikovanému, tj. nakolik může a chce spolupracovat se specifickým předpisem/strukturou textu.
- 4.7. Text s narativním charakterem vykazuje dvojí ilokuční potenciál. V rámci fikčního světa jde o ilokuční řečový akt klasifikovatelný podle Austinovy, resp. Searlovy taxonomie (výpověď z hlediska vypravěče či postav), v rámci reálného světa jde o ilokuci tvorby fikce (z hlediska reálného autora).
 - 4.7.1. Souborem fikčních výpovědí je tak reálně tvořen fikční svět.
- 4.8. Kromě této dvojí ilokuční síly vykazuje text – za předpokladu principiálního zachování struktur, o kterých bylo pojednáno výše – i třetí (meta)ilokuční sílu: (meta)ilokuci pozvání recipienta ke spolu-tvorbě.
5. Disciplína autorského čtení vyžaduje od autora, aby převzal odpovědnost za svůj text. Tím se zároveň autor učí **přebírat odpovědnost za své sdělení**.
 - 5.1. Komplementární procesy komodifikace literárního díla a alienace autora (typické pro chirografickou kulturu) vedou ke snižování pocitu odpovědnosti autora za dílo (marxistická perspektiva).
 - 5.2. Nevyhnutelnost převzetí odpovědnosti je garantována fyzickou (tělesnou) přítomností autora při recepci textu druhými (s nimi i před nimi).
 - 5.3. Odpovědnost implikuje vztah, je odpovědností *někomu* (za něco). Tímto někým může být i jedinec sám.
 - 5.4. Odpovědnost je v případě autorského čtení formována a upevňována prostřednictvím intrapersonálního, explicitního interpersonálního a implicitního interpersonálního dialogu.
6. **Autorské čtení je hra.**
 - 6.1. Hra je jedním ze základních existenciálních poloh člověka.
 - 6.1.1. Hra je zaměřena převážně na přítomnost.
 - 6.1.2. Hra je samoúčelná (autotelická).
 - 6.1.3. Herní rámec představuje bezpečný (ne-nebezpečný) prostor pro jednání.
 - 6.2. Zpracová(vá)ní autorského tématu nemusí nutně odpovídat realitě, může se jednat o (autorskou) fikci.
 - 6.2.1. Fikci lze v určitém slova smyslu považovat za hru (a to jak hru-hraní-si, tak i hru-předstírání).
7. Pro plnohodnotné autorské čtení je zásadní moment **reflexe**.

- 7.1. Reflexe následuje čin/jednání (v tomto případě četbu, resp. komunikaci a spolu-tvorbu literárního díla) a dialekticky působí na čin následující.
 - 7.1.1. Reflexe nemůže probíhat bez činu.
 - 7.1.2. Setrvání ve stavu reflexe vede k inhibici jednání.

8. Psychosomaticky koncipované autorské čtení skýtá nezanedbatelný **terapeutický aspekt**.
 - 8.1. Četba skýtá potenciální terapeutický rozměr, který může, ale nemusí být aktualizován. V případě četby autorské, hlasité a veřejné je tento potenciál větší.
 - 8.2. Pojem „(psycho)terapie“, od kterého se odvozuje pojem „terapeutický rozměr“, lze chápat mj. jako znovunalézání autorského přístupu k vlastnímu životu.
 - 8.3. Terapeutický potenciál autorského čtení lze nejlépe vystihnout z hlediska narativně orientované psychologie.
 - 8.3.1. Filosoficko-sociologickým kontextem narativně orientované psychologie je (mimo jiné) teorie sociálního konstruktivismu.
 - 8.3.2. Primárně narativní přístup lze do určité míry funkčně systematicky eklekticky propojit s přístupem psychodynamickým.
 - 8.4. Narativ je nejvyšší stupeň lidského kognitivního modelování reality. Umožňuje nám propojovat jednotlivé informační monády (počítky) do koherentního rekonfigurovatelného systému, díky kterému jsme schopni jednat ve světě a se světem.
 - 8.4.1. Narativy, kterými (se) vyprávíme, pramení z naší jedinečné životní zkušenosti a její interpretace.
 - 8.4.2. Vztah narativu a interpretace reality je reciproční.
 - 8.4.3. Vztah narativní identity a interpretace reality je reciproční.
 - 8.4.4. Osobní narativy interagují s narativy kolektivními i s osobními narativy druhých. Tím dochází k integraci a imanentizaci neautorských narativů.
 - 8.5. Vyprávění implikuje posluchače, který je garantem toho, že vyprávěné lze vyprávět i jinak.
 - 8.5.1. V tomto slova smyslu má naslouchání (paradoxně) dekonstruktivní potenciál.
 - 8.6. Aktivní a vědomá práce s narativem zahrnuje z psychologického hlediska paralelní procesy dekonstrukce (relativizace nerelativního myšlení), externalizace (oddělení tématu od vypravěče, vytváření odstupů) a reautorizace narativu (vědomá (re)konstrukce autorského narativu).
 - 8.6.1. K plnohodnotné reautorizaci nemůže dojít separovaně od dekonstrukce a externalizace.

- 8.6.2. Proces reautorizace je vlastním procesem autorské tvořivé sebe-interpretace a sebe-tvorby. Významně ovlivňuje jedincovu narativní identitu.
- 8.6.3. Reautorizované vyprávění, za které již nese vypravěč plnou odpovědnost, vyžaduje pro svou komplexnost a komplikovanost aktivní účast celé lidské bytosti, která je zároveň oním vypravováním proměňována. V ideálním případě pak nejde o vyprávění života, ale o žití vyprávěného.
- 8.7. Autor se při procesu autentické tvorby určitým způsobem do svého díla promítá/otiskuje, díky čemuž se může v díle i zpětně zahlédnout.
- 8.7.1. I při záměrném vytváření fikce je referenčním rámcem tvorby autorova autentická situovanost. Tuto skutečnost označuji pojmem „implicitní autobiografické vyprávění textu“.
- 8.7.2. Na případné námitky odpovídající argumentaci Barthesova textu *The Death of the Author* lze odpovědět přinejmenším tak, že tyto teze neplatí ve specifické situaci veřejné hlasité autorské četby.
- 8.8. Terapeutickým rozměrem autorského psaní je artikulace.
- 8.8.1. Artikulace vyjádření probíhá vzájemnou interakcí autorova myšlení a jazyka. Nejde tedy o jednosměrné vyjadřování myšleného jazykem, ale ani o absolutní predeterminaci myšlenkových obsahů jazykem (jazyk člověku sice vytyčuje mantinely, v nich se ale lze relativně svobodně pohybovat).
- 8.8.2. Text je jednak vztahem k tématu, jednak odstupem od tématu.
- 8.9. Terapeutický rozměr hlasité veřejné četby spočívá v kolektivním sdílení sdělení.
- 8.9.1. Plnohodnotná autorská četba je znovuprožíváním sdělovaného.
- 8.9.2. Skupina inhibuje případnou hypotonii čtoucího svou přítomností a pozorností.
- 8.10. Terapeutický rozměr reflektující diskuse spočívá v momentu dekonstrukce (tj. v momentu relativizace absolutních intencí/nároků autora vůči textu a sdělení).
- 8.11. Terapeutický rozměr autorské reflexe a následné redakce textu spočívá v klarifikaci artikulace.
- 8.11.1. Ke klarifikaci artikulace dochází, když autor zpřesňuje své téma a formu, jakou je téma zprostředkováváno recipientovi.
- 8.11.2. Zpřesňováním vyjadřování dochází i k možnosti zpřesnění sebenazírání a sebezpojetí.
- 8.11.3. Vyšší úroveň ohledávání autentického tématu, která souvisí s procesem klarifikace, je syntopické čtení vlastních textů, tedy paralelní čtení několika/více textů, které pojí stejné (byť nevyřčené) téma.
- 8.12. Empirický výzkum některých aspektů této problematiky ukázal, že účastníci autorského čtení velmi často při své písemné tvorbě čerpají z reálných zkušeností a vlastního života. Během výzkumu se zároveň vyjevilo, že autorské čtení může

u některých účastníků vzbuzovat i negativní emocionální reakci. Riziko vzniku této reakce lze minimalizovat vhodným pedagogickým přístupem a kultivací umění reflexe.

„Nezbývá, než se v tom nějak vyznat. Než se z toho vyznat.“⁵

⁵ VYSKOČIL, I. *Kostí*. Praha: Mladá fronta, 1966. S. 56.

Bibliografie

- ADLER, Alfred. *Člověk, jaký je: Základy individuální psychologie*. Vydání druhé, v Portále první. Praha: Portál, 2018.
- ADLER, Mortimer J. — VAN DOREN, Charles. *How to Read a Book*. New York: Touchstone Book published by Simon & Schuster, 2014.
- ANSELM Z CENTERBURY. O pravdě. In *Fides quaerens intellectum*. Praha: Kalich, 1990, s. 123–189.
- ARISTOTELÉS. *Etika Níkomachova*. Čtvrté nezměněné vydání. Praha: Rezek, 2013.
- ARISTOTELÉS. *Poetika*. Praha: OIKOYMENH, 2008.
- ARMSTRONG, Paul B. *How Literature Plays with the Brain: The Neuroscience of Reading and Art*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2013.
- AURELIUS AUGUSTINUS. *Vyznání*. V Kalichu šesté vydání. Praha: Kalich, 2012.
- BÁBEK, Oskar. *Motivace k psaní*. Praha, 2016. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Přemysl Rut.
- BARTHES, Roland. The Death of the Author. In *Image, music, text*. London: Fontana, s. 142–148.
- BAUER, Steven. Teaching Creative Writing. In *Mississippi Review*. 1990, vol. 19, no. 1/2, pp. 292–293.
- BAUMAN, Zygmunt. *Tekutá modernita*. Praha: Mladá fronta, 2002.
- BERGER, Peter. L. – LUCKMANN, Thomas. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Brno: CDK, 1999.
- Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih): český ekumenický překlad*. 17. (8. opravené) vydání. Praha: Česká biblická společnost, 2009.
- BOOTH, Wayne C. Typy vyprávění. In *Aluze*. 2007, č. 2, s. 42–51.
- BRECHT, Bertolt. Pět obtíží při psaní pravdy. In Tentýž. *Myšlenky*. Praha: Československý spisovatel, 1958, s. 13–28.
- BRECHT, Bertolt. Divadlo zábavné nebo naučné? In Tentýž. *Myšlenky*. Praha: Československý spisovatel, 1958, s. 29–38.
- BRUEGGEMANN, Walter. *Bible a postmoderní představivost: Písmo jako scénář života*. Praha: Vyšehrad, 2016.
- BUBER, Martin. *Já a Ty*. Olomouc: Votobia, 1995.
- BUDIL, Ivo T. *Mýtus, jazyk a kulturní antropologie*. Vydání druhé. Praha: Triton, 1995.

- CORETH, Emerich – EHLEN, Peter – SCHMIDT, Josef. *Filosofie 19. století*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003.
- ČAPEK, Karel. *Věci kolem nás*. Praha: Československý spisovatel, 1970.
- ČERMÁK, Ivo – ŠTĚPANÍKOVÁ, Irena. Kontrola validity dat v kvalitativním psychologickém výzkumu. In *Československá psychologie*. 1998, roč. XLII, č. 1, s. 50–62.
- ČUNDERLE, Michal – ZICH, Jan. Dramatik Ivan Vyskočil. In ČUNDERLE, Michal – SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Autor – autorství*. Praha: NAMU, 2012, s. 37–43.
- ČUNDERLE, Michal. Ivan Vyskočil – Cesty ke hře. In ČUNDERLE, Michal – ROUBAL, Jan. *Hra školou: Dvakrát o Ivanu Vyskočilovi*. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon, 2001, s. 15–153.
- ČUNDERLE, Michal. O čtení nahlas. In ČUNDERLE, Michal – ŠVEC, Vlastimil (eds.). *Psychosomatické disciplíny v teorii a praxi*. Praha: NAMU ve spolupráci s Brkolou, 2011, s. 89–91.
- ČUNDERLE, Michal. Řeč a tělo. In Tentýž. *O řeči*. Praha: Brkola, 2012, s. 25–32.
- ČUNDERLE, Michal. Studovat herectví a nebýt hercem?: k autorskému herectví na DAMU. In *Psychosomatické disciplíny v přípravě pedagogů*. Brno: Paido, 2008, s. 17–23.
- DANZER, Gerhard. *Psychosomatika: Celostný pohled na zdraví těla a duše*. 2. vyd. Praha: Portál, 2010.
- DESCARTES, René. *Meditationes de prima philosophia: Meditace o první filosofii*. Třetí vydání. Praha: OIKOYMENH, 2015.
- DIDEROT, Denis. *Herecký paradox*. Olomouc: Votobia, 1997.
- DOLEŽEL, Lubomír. *Narativní způsoby v české literatuře*. Praha: Český spisovatel, 1993.
- DRAPELA, Victor J. *Přehled teorií osobnosti*. Druhé opravené vydání. Praha: Portál, 1998.
- ENGEL, George L. The Need for a New Medical Model: A Challenge for Biomedicine. In *Science*. 1977, vol. 196, Issue 4286, pp. 129–136. DOI: 10.1126/science.847460
- ERIKSEN, Thomas Hylland. Mind the Gap: Flexibility, Epistemology and the Rhetoric of New Work. In *Cybernetics And Human Knowing*. 2005, vol. 12, no. 1–2, s. 50–60.
- ERIKSEN, Thomas Hylland. *Tyranie okamžiku*. 3. vydání. Brno: Doplněk, 2018.
- FINK, Eugen. Oáza štěstí. In Tentýž. *Oáza štěstí*. Praha: Mladá fronta, 1992, s. 5–34.
- FINK, Eugen. Zahrada Epikurova. In Tentýž. *Oáza štěstí*. Praha: Mladá fronta, 1992, s. 35–56.
- FIŠER, Zbyněk. *Tvůrčí psaní: Malá učebnice technik tvůrčího psaní*. Brno: Paido, 2001.
- FREEDMAN, Jill – COMBS Gene. *Narativní psychoterapie*. Praha: Portál, 2009.
- FREJKA, Jiří. *Člověk, který se stal hercem*. Praha: Melantrich, 1929.

- FRIELINGSDORF, Karl. *Falešné představy o Bohu*. Druhé, přepracované vydání. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010.
- FRYNTA, Emanuel. *Zastřená tvář poezie*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1993.
- FRYNTOVÁ, Vítězslava. O paradoxu autorského čtení. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Hic sunt leones: o autorském herectví*. Praha: Akademie múzických umění, 2003, s. 66–67.
- FRISCH, Max. *Questionnaire*. Berlin: Insel Verlag, 2017.
- FROMM, Erich. *Cesty z nemocné společnosti: Sociálně psychologická studie*. Praha: EarthSave, 2009.
- FROMM, Erich. *Mít, nebo být?* 2. vyd. tohoto překladu. Praha: Aurora, 2014.
- GAARDER, Jostein. *Principálova dcera*. Praha: Knižní klub, 2004.
- GADAMER, Hans-Georg. *Pravda a metoda I: Nárys filosofické hermeneutiky*. Vydání druhé, revidované. Praha: Triáda, 2020.
- GJURIČOVÁ, Šárka – KUBIČKA, Jiří. *Rodinná terapie: systematické a narativní přístupy*. 2., doplněné a přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, 2009.
- GOTTSCHELL, Jonathan. *The Storytelling Animal: How Stories Make Us Human*. New York: Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company, 2012.
- GREGOR, Bryan. The Text as Mirror: Kierkegaard and Hadot on Transformative Reading. In *History of Philosophy Quarterly*. 2011, vol. 28, no. 1, s. 65–84.
- GROSSMAN, Jan. Doslov. In BRECHT, Bertolt. *Myšlenky*. Praha: Československý spisovatel, 1958, s. 147–161.
- HADOT, Pierre. *Philosophy as a Way of Life: Spiritual Exercises from Socrates to Foucault*. Malden, MA – Oxford – Carlton: Blackwell Publishing: 1995.
- HAMZOVÁ PULICAROVÁ, Irena. Vyznání autorskému čtení. In ČUNDERLE, Michal – SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Autor–autorství*. Praha: NAMU, 2010, s. 101–107.
- HANČIL, Jan. Dialogické jednání jako otevřená otázka. In VYSKOČILOVÁ, Eva (ed.). *Dialogické jednání jako otevřená otázka*. Praha: Akademie múzických umění, 1997, s. 15–20.
- HANČIL, Jan. Hlas individuality. In *Svět a divadlo: časopis o světě divadla a divadle světa*. Praha: Divadelní ústav, 1993, č. 1, s. 98-99.
- HANČIL, Jan. Otevřený svět dialogického jednání. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 35–49.

- HANČIL, Jan. Problém techniky. In VYSKOČILOVÁ, Eva – SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Psychosomatický základ veřejného vystupování, jeho studium a výzkum*. Praha: Akademie múzických umění, 2000, s. 54–59.
- HARDING, D. W. Psychological Processes in the Reading of Fiction. In OSBORNE, Harold (ed.). *Aesthetics in the Modern World*. London: Thames and Hudson, 1968, s. 300–317.
- HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu: Stylistické reflexe a interpretace*. Praha: Filozofická fakulta UK, 1996.
- HAVRÁNEK, Bohuslav – JEDLIČKA, Alois. *Stručná mluvnice česká*. 25., podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Fortuna, 2002.
- HAYESOVÁ, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vydání druhé. Praha: Portál, 2000.
- HEIDEGGER, Martin. *Básnický bydlí člověk*. Praha: OIKOYMENH, 1993.
- HEIDEGGER, Martin. *Bytí a čas*. Třetí, opravené vydání. Praha: OIKOYMENH, 2018.
- HEIDEGGER, Martin. *Původ uměleckého díla*. Praha: OIKOYMENH, 2016.
- HOFFMANNOVÁ, Jana et al. *Stylistika mluvené a psané češtiny*. Praha: Academia, 2016.
- HOHLER, Vilém. O některých somatopsychických aspektech dialogického jednání. In VYSKOČILOVÁ, Eva a Eva SLAVÍKOVÁ (ed.). *Psychosomatický základ veřejného vystupování: jeho studium a výzkum*. Praha: Akademie múzických umění, 2000, s. 93–130.
- HONZÁK, Radkin. *Psychosomatická prvouka*. Praha: Vyšehrad, 2017.
- HOŠEK, Pavel. *Kouzlo vyprávění*. Praha: Návrat domů, 2013.
- HRABÁK, Josef. *Poetika*. Praha: Československý spisovatel, 1973.
- HUIZINGA, Johan. *Homo ludens: o původu kultury ve hře*. Praha: Mladá fronta, 1971.
- HYMES, Dell. *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1974.
- HYVNAR, Jan. *Herec v moderním divadle*. Praha: Pražská scéna, 2000.
- CHRZ, Vladimír. *Možnosti narativního přístupu v psychologickém výzkumu*. Praha: Psychologický ústav AV ČR, 2007.
- CHRZ, Vladimír. Pojem autorství v kontextu výzkumu dialogického jednání. In ČUNDERLE, Michal — SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Autor — autorství*. Praha: NAMU, 2010, s. 13–21.
- CHRZANOWSKA-KLUCZEWSKA, Elżbieta. Textual indeterminacy revisited: form Roman Ingarden onwards. In *Journal of Literary Semantics*. 2015, vol. 44, no. 1, p. 1–21.
- INGARDEN, Roman. *O poznávání literárního díla*. Praha: Československý spisovatel, 1967.
- INGARDEN, Roman. *Umělecké dílo literární*. Praha: Odeon, 1989.

- INGRAM, Jay. *Divadlo myslí: pohled za oponu vědomí*. Praha: Dybbuk, 2010.
- ISER, Wolfgang. *Der Akt des Lesens: Theorie ästhetischer Wirkung*. 2. durchgesehene und verb. Aufl. München: Verlag Wilhelm Fink, 1984.
- ISER, Wolfgang. *Jak se dělá teorie*. Praha: Karolinum, 2009.
- ISER, Wolfgang. The Reading Process: A Phenomenological Approach. In *New Literary History*. 1972, vol. 3, no. 2, s. 279–299.
- JANKÉLÉVITCH, Vladimír. *Ironie*. Praha: OIKOYMENH, 2014.
- JASPERS, Karl. *Duchovní situace doby*. Praha: Academia, 2008.
- JEDLIČKA, Alois et al. *Základy české stylistiky*. Praha: SPN, 1970.
- JOHNSON, Christopher. *Derrida: The Scene of Writing*. Second impression. London: Phoenix, 1998.
- JOSEPH, Stephen. *Autenticita: Jak být sám sebou a proč na tom záleží*. Praha: Portál, 2018.
- KABELE, Jiří. Sociální konstruktivismus. In *Sociologický časopis*. 1996, roč. 32, č. 3, s. 317–337.
- KANT, Immanuel. *Kritika čistého rozumu*. Praha: OIKOYMENH, 2001.
- KARFÍKOVÁ, Lenka. *Čas a řeč*. Praha: OIKOYMENH, 2007.
- KAST, Verena. *Dynamika symbolů: Základy jungovské psychoterapie*. Praha: Portál, 2000.
- KAST, Verena. *Hněv a jeho smysl: Podněty k seberozvoji*. Praha: Portál, 2010.
- KAST, Verena. *Otcové – dcery, matky – synové: Práce s rodičovskými komplexy jako cesta k vlastní identitě*. Vydání druhé. Praha: Portál, 2013.
- KAST, Verena. *Stín v nás: Podvratná životní síla*. Praha: Portál, 2020.
- KEPRT, Boleslav. *Dialogické jednání – osvobozující tanec na hranici možností*. Praha, 2019. Disertační práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Stanislav Suda.
- KIERKEGAARD, Søren Aabye. Bázeň a chvění. In Tentýž. *Bázeň a chvění — Nemoc k smrti*. Praha: Svoboda–Libertas, 1993, s. 5–115.
- KIERKEGAARD, Søren Aabye. Concluding Unscientific Postscript to the „Philosophical Fragments“. In BRETALL, Robert (ed.). *A Kierkegaard Anthology*. New York: The Modern Library, 1965, s. 190–258.
- KIERKEGAARD, Søren Aabye. *For Self-examination*. 2nd printing, with corrections, and 1st paperback printing. HONG, Howard V. – HONG, Edna H. (transl., eds.). New Jersey: Princeton University Press, 1991.
- KIERKEGAARD, Søren Aabye. *In vino veritas*. Praha: Hugo Kosterka, 1913.

- KIERKEGAARD, Søren Aabye. *Současnost*. Ve Votobii vydání první (podle původního vydání: Mladá fronta, 1969). Olomouc: Votobia, 1996.
- KOTEN, Jiří. *Jak se fikce dělá slovy: Pragmatické aspekty vyprávění*. Brno: Host, 2013.
- KRÖSCHLOVÁ, Eva. *Jevištní pohyb*. 5. doplněné vydání. Praha: NAMU, 2015.
- KRÖSCHLOVÁ, Eva. Zkušenosti s psychosomatickými impulzy při výuce jevištního pohybu. In VYSKOČILOVÁ, Eva a Eva SLAVÍKOVÁ (ed.). *Psychosomatický základ veřejného vystupování: jeho studium a výzkum*. Praha: Akademie múzických umění, 2000, s. 131–134.
- KUBÍČEK, Tomáš – HRABAL, Jiří – BÍLEK, Petr. A. *Naratologie: Strukturální analýza vyprávění*. Praha: Dauphin, 2013.
- KYRIACOU, Chris. *Klíčové dovednosti učitele: Cesty k lepšímu vyučování*. Praha: Portál, 1996.
- LASKO-HARVILL, Ann. Identity and Mask in Virtual Reality. In *Discourse*. 1992, vol. 14, no. 2. p. 222–234.
- LAWLOR, Leonard. Jacques Derrida [online]. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. 22. 11. 2006, substantive revision 30. 7. 2019 [cit. 23. 6. 2021]. Dostupné z: <<https://plato.stanford.edu/archives/fall2019/entries/derrida/>>.
- LEIBNIZ, Gottfried Wilhelm. *Monadologie*. In *Monadologie a jiné práce*. Praha: Svoboda, 1982, s. 156–176.
- LÉVINAS, Emmanuel. *Totalita a nekonečno: Esej o exterioritě*. Praha: OIKOYMENH, 1997.
- LEWIN, Kurt. *Teorie pole: Výbor z díla*. Praha: Portál, 2019.
- LORENZ, Konrad. *Osm smrtelných hříchů civilizace*. V nakladatelství LEDA vydání první. Praha: LEDA, 2014.
- LÖSSL, Jiří. *Výchova vědomým pohybem: v pedagogické a tvůrčí praxi*. Praha, 2020. Habilitační práce. Akademie múzických umění v Praze.
- LYOTARD, Jean François. *Fenomenologie*. Praha: Victoria publishing, 1995.
- MACKIE, John Leslie. Causes and Conditions. In *The Journal of Philosophy*. 1965, vol. 2, no. 4, str. 245–264.
- MACHKOVÁ, Markéta – RAISOVÁ, Michaela – ZAJÍČEK, Pavel. Po čtení ticho. In BARTOŠ, Kristýna et al. (eds.). *Almanach textů studentů autorské tvorby/2009–2014*. Praha: MAKE*detail, 2014, s. 15–19.
- MACHULA, Tomáš. *Filosofie přírody*. Praha: Krystal OP, 2007.

- MEIER-OESER, Stephan. Medieval Semiotics [online]. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. 11. 5. 2011 [cit. 16. 12. 2020]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/archives/sum2011/entries/semiotics-medieval/>
- MENDELSUND, Peter. *What We See when We Read: A Phenomenology with Illustrations*. New York: Vintage Books, 2014.
- MERLEAU-PONTY, Maurice. *Fenomenologie vnímání*. Praha: OIKOYMENH, 2013.
- MERLEAU-PONTY, Maurice. Problém mluvy. In *Řeč, dějinnost, příroda*. Praha: OIKOYMENH, 2018.
- MIKULOVÁ, Renáta. *Autorské čtení – studie osobnostních aspektů*. České Budějovice, 2018. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Vedoucí práce Alena Nohavová – Stanislav Suda.
- MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006.
- MITOSEKOVÁ, Zofia. *Teorie literatury: Historický přehled*. Brno: Host, 2010.
- MOKREJŠ, Antonín. *Duchovní ráz naší doby*. Praha: Triton, 2007.
- MURRAY, Craig D. – SIXSMITH, Judith. The Corporeal Body in Virtual Reality. In *Ethos*. 1999, vol. 27, no. 3, s. 315–343.
- MUSILOVÁ, Martina. Písemná reflexe jako součást studia. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 65–79.
- MUSILOVÁ, Martina. Proč již sedm let nejsem schopna napsat, co je dialogické jednání. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Hic sunt leones: o autorském herectví*. Praha, Akademie múzických umění, 2003, s. 51–52.
- NOTA, Josef. Autorské čtení: akční výzkum v pedagogické realitě. In *Caritas et veritas*. 2020, roč. 10, č. 2, s. 114–129.
- NOVÁK, Lukáš – VOHÁNKA, Vlastimil. *Kapitoly z epistemologie a noetiky*. Praha: Krystal OP, 2015.
- NOVITZ, David. Umění, narativ a lidská povaha. In *Aluze: revue pro literaturu, filozofii a jiné*. 2009, č. 3, s. 27–37.
- O'LEARY, John V. – WRIGHT, Fred. Social Constructivism and the Group-as-a-Whole. In *Group*. 2005, vol. 29, no. 2, p. 257–276.
- ONG, Walter J. *Technologizace slova: Mluvená a psaná řeč*. Praha: Karolinum, 2006.
- PALOUŠ, Radim. *K filosofii výchovy: Východiska fundamentální agogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991.

- PALOUŠ, Radim. Předpoklady sokratovského dialogu. In VYSKOČILOVÁ, Eva (ed.). *Dialogické jednání jako otevřená otázka*. Praha: Akademie múzických umění, 1997, s. 7–13.
- PANTELIDIS, Veronica S. Virtual Reality in the Classroom. In *Educational Technology*. 1993, vol. 33, no. 4, s. 23–27.
- PATOČKA, Jan. Svět Ivana Vyskočila. In *Umění a čas I*. Praha: OIKOYMENH, 2004, s. 183–189.
- PECK, Scott M. *Nevyšlapanou cestou: Nová psychologie lásky, tradičních hodnot a duchovního růstu*. Třetí vydání – dotisk. Praha: Argo, 2013 [1996].
- PEREGRIN, Jaroslav. Filosofie jako analýza jazyka a významu. In tentýž. *Filosofie a jazyk: eseje a úvahy*. Praha: Triton, 2003, s. 31–50.
- PEREGRIN, Jaroslav. *Kapitoly z analytické filosofie*. Druhé vydání. Praha: Filosofia, 2014.
- PEREGRIN, Jaroslav. Zen a umění (davidsonovské) analytické filosofie. In tentýž. *Filosofie a jazyk: eseje a úvahy*. Praha: Triton, 2003, s. 121–143.
- PERNICA, Alexej. Nahlédnutí zvenku přihlížejícího v šesti zastaveních na dialogické jednání a tři antropologické paralely na závěr. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 93–124.
- PETRŮ, Eduard. *Úvod do studia literární vědy*. Olomouc: Rubico, 2000.
- PETŘÍČEK, Miroslav. *Úvod do (současné) filosofie*. Praha: Herrmann & synové, 1997.
- PETŘÍČEK, Miroslav. *Znaky každodennosti čili krátké řeči téměř o ničem*. Praha: Herrmann & synové, 1993.
- PIAGET, Jean. *Play, dreams and imitation in childhood*. First published in 1951. London: Routledge, 1999.
- PLATÓN. *Faidros*. In *Spisy II: Parmenidés, Filébos, Symposion, Faidros, Alkibiadés I, II, Hipparchos a Milovníci*. Praha: OIKOYMENH, 2003.
- PLATÓN. *Ústava*. Čtvrté, opravené vydání. Praha: OIKOYMENH, 2005.
- PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2017.
- POKORNÁ, Jaroslava. Reflexe námezdné herečky. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Hic sunt leones: o autorském herectví*. Praha, Akademie múzických umění, 2003, s. 47–48.
- POLÁKOVÁ, Jolana. *Smysl dialogu: o směřování k plnosti lidské komunikace*. Praha: Vyšehrad, 2008.
- POULET, Georges. Phenomenology of Reading. In *New Literary History*, 1969, vol. 1, no. 1, s. 53–68.

- PRESCOTT-COUCH, Alexander. Why social science needs stories [online]. *The New Statesman*. 14. 12. 2021 [cit. 15. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.newstatesman.com/ideas/agora/2021/12/why-social-science-needs-stories>
- PULICAROVÁ, Irena. *K naplněnému sdělení: sdělnost a věrohodnost v mluvním a osobnostním projevu současných českých kazatelů*. Praha: Brkola, 2014.
- RICOEUR, Paul. *Čas a vyprávění III: Vyprávěný čas*. Praha: OIKOYMENH, 2007.
- RÖHR, Heinz-Peter. *Nedostatečný pocit vlastní hodnoty: Sebedestruktivní vnitřní programy a jejich překonávání*. Praha: Portál, 2013.
- RÖHR, Heinz-Peter. *Podminované dětství: Obnova sebejistoty*. Liberec: Dialog, 2015.
- ROSE, Ellen. Continuous Partial Attention: Reconsidering the Role of Online Learning in the Age of Interruption. In *Educational Technology*, 2010, vol. 50, no. 4, s. 41–46. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/44429840>.
- ROUBAL, Jan. Vyskočilova koncepce (ne)divadelního autorství. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Hic sunt leones: o autorském herectví*. Praha: Akademie múzických umění, 2003, s. 32–44.
- RUT, Přemysl. *Ivan Vyskočil: Vždyť přece létat je o hubu*. Praha: Portál, 2000.
- RUT, Přemysl. *(ne)Vyskočil aneb Příběh a autor(ství)*. Praha: Brkola ve spolupráci s AMU, 2020.
- RUT, Přemysl. O autorském čtení. In BARTOŠ, Kristýna et al. (eds.). *Almanach textů studentů autorské tvorby/2009–2014*. Praha: MAKE*detail, 2014, s. 233–241.
- RUT, Přemysl. *Parlando cantabile: od řeči ke zpěvu a zpět*. Praha: Brkola, 2017.
- SACKS, Oliver. *Řeka vědomí*. Praha: Dybbuk, 2018.
- SAPOLSKY, Robert M. *Chování: Biologie člověka v dobrém i ve zlém*. Praha: Dokořán, 2019.
- SEARLE, John R. *Expression and Meaning: Studies in the Theory of Speech Acts*, Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
- SHAKESPEARE, Steven. Stirring the Waters of Language: Kierkegaard on the Dangers of Doing Theology. In *HeyJ*, 1996, XXXVII, s. 421–436.
- SHAKESPEARE, William. Romeo a Julie. In Tentýž. *Dílo*. Překlad HILSKÝ, Martin. Praha: Academia, 2011, s. 955–995.
- SCHOPENHAUER, Arthur. *O spisovatelství a stylu*. Vybral Petr Sacher. Praha: Hynek, 1994.
- SKALICKÝ, Karel. *Hermeneutika a její proměny*. Praha: Ježek, 1997.
- SKORUNKA, David. *Narativní přístup v psychoterapii: pohled psychoterapeuta a klienta*. Brno, 2008. Disertační práce. Masarykova univerzita. Školitel Ivo Čermák.

- SLAVÍKOVÁ, Eva. Dialogické jednání – z poznámek asistenta. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 53–62.
- SLAVÍKOVÁ, Eva. *Možnosti hry: od Buytendijka k Vyskočilovi*. Praha: Brkola, 2011.
- SLAVÍKOVÁ, Eva. Z lékařského hlediska. In ČUNDERLE, Michal – RUT, Přemysl – SLAVÍKOVÁ, Eva. *3x Ivan Vyskočil*. Praha: Brkola, 2013, s. 55–81.
- SMALL, Gary. – VORGAN, Gigi. Meet Your iBrain. In *Scientific American Mind*. 2008, vol. 19 no. 5, s. 43–49.
- SOUSEDÍK, Stanislav. *Jsoucno a bytí: Úvod do četby sv. Tomáše Akvinského*. Praha: Křesťanská akademie, 1992.
- STANZEL, Franz K. *Teorie vyprávění*. Praha: Odeon, 1988.
- STRNAD, Vratislav. – NEJEDLÁ, Alžběta. *Základy narativní terapie a narativního koučinku*. Praha: Portál, 2014.
- SUDA, Stanislav. Autorské čtení jako fenomén osobnostní výchovy. In *Caritas et veritas*. 2020, roč. 10, č. 2, s. 147–158.
- SUŠÁNKOVÁ, Zuzana. *Zpětná vazba v semináři autorského čtení*. Praha, 2017. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Přemysl Rut.
- ŠKLOVSKIJ, Viktor. *Teorie prózy*. Třetí vydání (v nakladatelství Akropolis první). Praha: Akropolis, 2003.
- ŠTOCHL, Miroslav. *Teorie literární komunikace*. Praha: Akropolis, 2005.
- ŠVEC, Vlastimil. Objevování psychosomatických disciplín. In *Psychosomatické disciplíny v přípravě pedagogů*. Brno: Paido, 2008, s. 35–45.
- THOMASSON, Amie. Roman Ingarden [online]. ZALTA, Edward N. (ed.). *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. 31. 8. 2020 [cit. 4. 9. 2021]. Dostupné z: <<https://plato.stanford.edu/archives/fall2020/entries/ingarden/>>.
- TOKLIEN, John Ronald Reuel. O pohádkách. In *Netvoři a kritikové*. Praha: Argo, 2006, s. 131–182.
- TOLSTOJ, Alexej Nikolajevič. *O literatuře*. Praha: Československý spisovatel, 1956.
- TRAPKOVÁ, Ludmila – CHVÁLA, Vladislav. *Rodinná terapie psychosomatických poruch: Rodina jako sociální děloha*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2017.
- URBAN, Lukáš. *Sociologie: Klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychologie osobnosti*. Praha: Karolinum, 2010.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Základy psychologie*. Praha: Karolinum, 2005.

- VÁLKOVÁ, Libuše. K problematice hlasové výchovy herců a jejímu řešení. In *Svět a divadlo: časopis o světě divadla a divadle světa*. Praha: Divadelní ústav, 1993, č. 1, s. 99–109.
- VÍCH, M. Čas pohledem (nejen) fenomenologické filosofie. In *E-LOGOS*. 2008, vol. 15, iss. 1, p. 1-36.
- VODIČKA, Felix a kol. *Svět literatury I*. Praha: SPN, 1992.
- VOSTÁRKOVÁ, Ivana. *Cesta (k) hlasu: Předpoklady a možnosti hlasové pedagogiky*. Praha, 2021. Habilitační práce. Akademie múzických umění v Praze.
- VYMĚTAL, Jan. Psychoterapie jako setkání. In *Československá psychologie: Časopis pro psychologickou teorii a praxi*. 1995, roč. 34, č. 3, s. 242–246.
- VYSKOČIL, Ivan. Autorské čtení. In ČUNDERLE, Michal – SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Řeč, mluva, hlas*. Praha: Akademie múzických umění, 2006, s. 7–9.
- VYSKOČIL, Ivan. Dialogické jednání: heslo k autorizaci. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 127–130.
- VYSKOČIL, Ivan. Doslov. In FRYNTA, Emanuel. *Zastřená tvář poezie*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1993, s. 181–188.
- VYSKOČIL, Ivan. Ke studiu herectví: Řeč ku přiznání profesury v oboru herectví. In *Svět a divadlo*. 1992, roč. 3, č. 1–2, s. 34–40.
- VYSKOČIL, Ivan. *Kostí*. Praha: Mladá fronta, 1966.
- VYSKOČIL, Ivan. Nejpodivuhodnější lidský orgán. In ČUNDERLE, Michal a Vlastimil ŠVEC (ed.). *Psychosomatické disciplíny v teorii a praxi*. Praha: Akademie múzických umění, 2011, s. 49–51.
- VYSKOČIL, Ivan. O četbě: První dovětek k článku Malé jevištní formy aneb JAK NA TO?. In *Amatérská scéna*. 1979, roč. 16, č. 4, s. 2–3.
- VYSKOČIL, Ivan. Předmluva. In POKORNÁ, Jaroslava. *Maminka není doma*. Praha: Brkola, 2006, s. 5–7.
- VYSKOČIL, Ivan. Předmět: Jevištní improvizace [online]. *Ústav pro výzkum a studium autorského herectví*. 6. 1. 2021 [cit. 24. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.autorskeherectvi.cz/post/predmet-jevistni-improvizace>
- VYSKOČIL, Ivan. Rozprava o dialogickém jednání. In ČUNDERLE, Michal (ed.). *Dialogické jednání s vnitřním partnerem*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2005, s. 13–32.

- VYSKOČIL, Ivan. Úvodem. In VYSKOČILOVÁ, Eva – SLAVÍKOVÁ, Eva (eds.). *Psychosomatický základ veřejného vystupování: jeho studium a výzkum*. Praha: Akademie múzických umění, 2000, s. 4–8.
- VYSKOČIL, Ivan. Veřejné autorské čtení jako nutná, završující i iniciační fáze autorské slovesné tvorby. In ČUNDERLE, Michal – ŠVEC, Vlastimil (eds.). *Psychosomatické disciplíny v teorii a praxi*. Praha: NAMU ve spolupráci s Brkolou, 2011, s. 85–88.
- VYSKOČIL, Ivan. *Vždyť přece létat je snadné*. Vydání 3. Praha: Jiří Krechler – bookman, 2006.
- WITTGENSTEIN, Ludwig. *Philosophische Untersuchungen: Philosophical Investigations*. Revised fourth edition by P. M. S. Hacker Joachim Schulte. Chichester: Blackwell Publishing, 2009.
- WITTGENSTEIN, Ludwig. *Rozličné poznámky*. Praha: Mladá fronta, 1993.
- WITTGENSTEIN, Ludwig. *Tractatus logico-philosophicus*. Druhé, opravené vydání. Praha: OIKOYMENH, 2017.
- ZBUDILOVÁ, Helena. *Literární výchova ve volném čase*. Jinočany: H&H, 2020.
- ZEMAN, Vít. O pojmu autenticity se stálým zřetelem ke Kierkegaardovi. In *Cirkevné listy*. 2019, roč. 143, č. 7–8, s. 15–26.
- ZEMAN, Vít. *Práce s ironií*. Praha, 2020. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Přemysl Rut.

Seznam publikovaných prací

- 2023 Zeman Vít. Autorské čtení ve světle narativní psychologie [online]. *Ústav pro výzkum a studium autorského herectví*. 18. 2. 2023. Dostupné z: <https://www.autorskeherectvi.cz/post/zeman-vit-autorske-cteni-ve-svetle-narativni-psychologie-2022>
- 2022 Čtení literárního díla jako fenomenologický problém. In: *Reflexe*. 2022, 61, s. 47–69.
- 2021/2022 Verbální ironie: výzva pro autorské herectví [online]. *Ústav pro výzkum a studium autorského herectví*. 31. 1. 2022. Recenzováno. Dostupné z: <https://www.autorskeherectvi.cz/post/zeman-vit-verbalni-ironie-vyzva-pro-autorske-herectvi-2021>
- 2021 *Když text není o samotě*. In: RAŠKOVÁ, Lucie. *To víčko nemusíte odšroubovávat, je v něm dírka*. Praha: Brkola, 2021, s. 178–181.
- 2020 Příspěvek na mezinárodní konferenci: 2st International Academic Conference: Theatricality – Antitheatricality: Transdisciplinary and Scenological Studies on Contemporary Theatre, University of Bielsko-Biała, Poland. Název příspěvku: The Presence of the Spectator as a Crucial Aspect of Authorial Reading.